

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра Конституційного, адміністративного та трудового права

(найменування кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕОНТОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма: Правоохоронна діяльність
(назваосвітньої програми)

Спеціальність: 262 Правоохоронна діяльність
(найменування спеціальності)

Галузь знань: 26 Цивільна безпека
(найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти: бакалавр
(назва ступеня вищої освіти)

Викладач к.ю.н., доцент БАСВА ЛІЛІЯ ВІКТОРІВНА

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» ОК 08, обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач	Баєва Лілія Вікторівна, кандидат юридичних наук, доцент доцент кафедри конституційного, адміністративного та трудового права
Контактна інформація викладача	телефон викладача 050-750-77-68, E-mail викладача baeva_liliya@ukr.net
Час і місце проведення навчальної дисципліни	Предметна аудиторія згідно розкладу
Обсяг дисципліни	Кількість годин – 120, кредитів – 4, розподіл годин (лекції – 30 семінарські – 14, самостійна робота – 30, індивідуальні заняття – 30), вид контролю – залік
Консультації	відповідно до затвердженого графіку індивідуальних занять зі студентами, а також у режимі on-line та шляхом листування через електронну пошту
2. Постреквізити навчальної дисципліни	
Вивчення навчальної дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» відбувається в тісному взаємозв'язку з іншими навчальними дисциплінами: «Теорія держави та права», «Історія держави і права України», «Адміністративна діяльність», «Судові та правоохоронні органи України», та ін.	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p>Метою викладання навчальної дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» є формування у студентів-юристів основні знання про вимоги до професійних та особистих якостей правника, ознайомити зі специфікою соціального регулювання професійної діяльності юристів, розкрити систему формування їх світогляду.</p> <p>Загальні компетентності: організаційно підготувати студентів до участі в навчальному процесі, поставити основні навчальні завдання, цілі та засоби їх досягнення; висвітлити соціальне призначення юристів як особливої професійної групи, підкреслюючи їх роль для сучасного етапу державного будівництва, стабілізації політичного життя, запобіганням соціальним катаклізмам, тощо; сформувати у студентів цілісне уявлення про важливі практичні аспекти юридичної діяльності, сприяти ефективному виробленню у майбутніх правників професійних навичок пошуку оптимальних рішень у складних ситуаціях, не врегульованих правом; сприяти формуванню професійної культури спеціаліста-правника, який розуміє правила професійної поведінки юристів і усвідомлює необхідність керуватися ними у реальних життєвих ситуаціях, що виникають у практичній діяльності; виявити значення міжнародних норм професійної діяльності юриста для вітчизняної юридичної практики; визначити шляхи підвищення престижу юридичної професії, а також зміцнити світоглядну та громадянську позицію майбутніх правозахисників, підготувати їх психологічно до самостійної напруженої та відповідальної роботи на користь суспільства та держави.</p> <p>Фахові компетентності: самостійно вивчати визначений навчальний матеріал; самостійно працювати з нормативно-правовою, монографічною, навчальною, періодичною та ін. літературою; користуватися бібліотечними фондами, бібліографією, бібліотечною технікою; орієнтуватися в системі юридичних наук, правової практики, юридичної освіти; вести політико-правові, ділові та наукові дискусії; правильно застосовувати свої знання в юридичній практиці; завжди з високим розумінням відстоювати права, честь і гідність людей; вести дискусії на належному рівні; культурно поводитися у спілкуванні, дотримуватись правил етикету; охарактеризувати юриспруденцію крізь призму юридичної професії та діяльності юриста як особистості; узагальнювати особливості юридичної практичної діяльності та визначати основні нормативи культури юриста, що відповідають стандартам професіоналізму; готувати доповіді та реферати з тем, зазначених в програмі курсу.</p> <p style="text-align: center;">Результати навчання (компетентності):</p> <p>Загальні компетентності: ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі</p>	

розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК1. Усвідомлення функцій держави, форм реалізації цих функцій, правових основ правоохоронної діяльності; дотримання основних принципів реалізації правоохоронної функції держави. СК4. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності. СК5. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел. СК6. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

Очікувані програмні результати навчання: РН1. Розуміти історичний, економічний, технологічний і культурний контексти розвитку правоохоронної діяльності. РН2. Організувати культурний діалог на рівні, необхідному для ефективної професійної діяльності. РН3. Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її. РН4. Формулювати і перевіряти гіпотези, аргументувати висновки. РН6. Розуміти принципи і мати навички етичної поведінки, соціально відповідальної та свідомої діяльності у сфері правоохоронної діяльності. РН8. Здійснювати пошук інформації у доступних джерелах для повного та всебічного встановлення необхідних обставин. РН10. Виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. РН11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. РН14. Здійснювати пошук та аналіз новітньої інформації у сфері правоохоронної діяльності, мати навички саморозвитку та самоосвіти протягом життя, підвищення професійної майстерності, вивчення та використання передового досвіду у сфері правоохоронної діяльності.

4. Мета та завдання вивчення навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» є формування у студентів-юристів основні знання про вимоги до професійних та особистих якостей правника, ознайомити зі специфікою соціального регулювання професійної діяльності юристів, розкрити систему формування їх світогляду.

Завдання вивчення дисципліни:

- а) на понятійному рівні – опанування основними категоріями, правовими поняттями, визначення змісту предмету «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» як галузі права та його структури, особливостей його норм та інститутів;*
- б) на фундаментальному рівні – формування професійної культури спеціаліста-правника, який розуміє правила професійної поведінки юристів і усвідомлює необхідність керуватися ними у реальних життєвих ситуаціях, що виникають у практичній діяльності.*
- в) на практично-творчому рівні – становлення високо професійного юриста у сфері здійснення публічно влади в Україні.*

5. Зміст та складові навчальної дисципліни

У короткій формі описується основний зміст та структура навчальної дисципліни.

Вивчення дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» розраховане на один семестр і два змістові модулі. В першому змістовому модулі розглядаються наступні теми як, «Загальна характеристика юридичної деонтології», «Юридична професія: загальна характеристика», «Основні види професійної діяльності». В другому змістовому модулі розглядаються такі теми: «Юридична практика», «Правова та політична культура юриста», «Моральна та естетична культура юриста».

Основними видами навчальних занять із даної навчальної дисципліни є лекції і семінарські заняття.

Лекція як основна форма проведення навчальних занять, призначається для засвоєння теоретичного матеріалу. Тематика курсу лекцій визначається робочою програмою з дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності».

Семінарські заняття – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих магістри готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів). Перелік тем семінарських занять визначається робочою програмою з навчальної дисципліни. Семінарські заняття включають проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок студентів і слухачів, розв'язування завдань з їх обговоренням, розв'язування контрольних завдань, їх перевірку, оцінювання. Підсумкові оцінки

за кожне семінарське заняття вносяться у відповідний журнал.

Самостійна робота планується як форма навчання, що має на меті надати допомогу у вивченні запропонованої літератури, у пошуку відповідей на проблемні питання курсу, оволодіння практичними завданнями курсу.

6. Самостійна робота

Метою самостійної роботи є активізація засвоєння студентами теоретичних знань, формування навичок творчого опрацювання навчального матеріалу для підготовки до контрольних заходів та заступання у подальшій роботі.

Самостійна робота студентів повинна стимулювати прагнення до наукового пошуку, створювати умови для професійного зростання та самовдосконалення.

Зміст самостійної роботи для студентів денної та заочної форм навчання:

1. Поглиблене вивчення питань тем за методичними вказівками викладача.
2. Систематичне опрацювання лекційного матеріалу, запропонованої базової та допоміжної літератури з питань курсу.
3. Систематична підготовка до практичних занять відповідно до запропонованих планів їх проведення (переліку питань).
4. Самостійна підготовка до поточного та підсумкового модульного контролю.

Студент повинен опрацювати необхідний обсяг навчальної літератури та нормативно-правових актів. У ході засвоєння програми курсу, під час підготовки до підсумкового контролю студентам рекомендується звертатись до першоджерел (міжнародних нормативно-правових актів, Конституції України, законів, наказів, інструкцій міністерств та інших нормативно-правових документів, державних та міжнародних стандартів) і до монографічної літератури, в якій висвітлено основні погляди на відповідні проблеми,

Студенти мають змогу завантажити свої напрацювання в систему дистанційного навчання (moodle) НУ «Запорізька політехніка» (<https://moodle.zp.edu.ua/>).

7. Індивідуальні завдання

У якості індивідуальної роботи студенти денного відділення виконують реферативну роботу. Перелік завдань до написання рефератів з курсу та рекомендації щодо написання наведено в moodle.zp.edu.ua.

Студенти заочного відділення виконують контрольну роботу, завдання наведено в moodle.zp.edu.ua.

8. Система та критерії оцінювання курсу

Застосування *методів* перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок студентів ґрунтується на системному підході. Серед основних використовуються такі: *спостереження* за навчальною діяльністю студентів при вивченні навчальної дисципліни, яке дає змогу скласти уявлення про пізнавальні можливості студентів, їх ставлення до оволодіння знаннями, рівень самостійної підготовки тощо; *усне опитування* (індивідуальне, фронтальне, просте, складне) використовується у традиційній системі перевірки та оцінювання навчальних досягнень студентів шляхом постановки перед ними запитань за змістом навчального матеріалу та оцінюванні їх відповідей; *письмовий контроль* дозволяє повніше реалізувати діагностичну функцію, заощадити, виявити уміння логічного, послідовного викладення думок студентом; *графічна перевірка* індивідуалізує навчання, дає можливість ґрунтовно реалізувати діагностичну та освітню функції навчання, сприяє виявленню вміння та навичок студентів узагальнювати, класифікувати вивчений матеріал тощо; *тестування* при вивченні державно-правових явищ і інститутів в їх історичному просторі на певному підсумковому етапі сприяють визначенню рівню засвоєння поточного матеріалу і підготовки в подальшому до кваліфікаційного тесту випускника.

У процесі викладання курсу «Судові та правоохоронні органи України» використовуються такі **види контролю** знань, вмінь та навичок студентів:

- **діагностичний (попередній, нульовий)**. Попередній контроль (перевірка та оцінка залишкових знань) застосовується як передумова для успішного планування і керівництва навчальним процесом. Він проводиться на початку вивчення навчальної дисципліни з метою визначення загального рівня підготовки студентів до оволодіння її матеріалу.

- **поточний контроль**. Поточний контроль знань, вмінь та навичок студентів слугує засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) навчального матеріалу з дисципліни; здійснюється у повсякденній навчальній роботі й виражається у систематичних спостереженнях

викладача за навчальною діяльністю студентів та її оцінки на семінарських заняттях.

– **рубіжний контроль.** Рубіжний (тематичний, модульний) контроль спрямований на перевірку засвоєння отриманих знань через триваліший період і охоплює значний за обсягом розділи курсу, проводиться у формі тестування і письмової контрольної роботи;

– **підсумковий контроль** – перевірка рівня засвоєння знань, умінь студентів при вивченні дисципліни (іспит). Основна мета підсумкового контролю – визначення рівня змісту узагальнених знань студентів за весь період навчання з дисципліни, вміння застосовувати їх у практичній діяльності.

Оцінювання знань, умінь та навичок – рейтингове, за багатобальною (100 бальною) шкалою. Порядок розподілу балів за видами контролю наведений нижче.

Форма підсумкового контролю – екзамен.

Поточна аудиторна та самостійна робота						Підсумковий тест	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			Екзамен	100+100+100 = 100 3
100			100			100	
T1	T2	3	T4	T5	T6	T1-6	
100			100			100	

Застосування *методів* перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок студентів ґрунтується на системному підході. Серед основних використовуються такі: *спостереження* за навчальною діяльністю студентів при вивченні навчальної дисципліни, яке дає змогу скласти уявлення про пізнавальні можливості студентів, їх ставлення до оволодіння знаннями, рівень самостійної підготовки тощо; *усне опитування* (індивідуальне, фронтальне, просте, складне) використовується у традиційній системі перевірки та оцінювання навчальних досягнень студентів шляхом постановки перед ними запитань за змістом навчального матеріалу та оцінюванні їх відповідей; *письмовий контроль* дозволяє повніше реалізувати діагностичну функцію, заощадити, виявити уміння логічного, послідовного викладення думок студентом; *графічна перевірка* індивідуалізує навчання, дає можливість ґрунтовно реалізувати діагностичну та освітню функції навчання, сприяє виявленню вміння та навичок студентів узагальнювати, класифікувати вивчений матеріал тощо; *тестування* при вивченні державно-правових явищ і інститутів в їх історичному просторі на певному підсумковому етапі сприяють визначенню рівню засвоєння поточного матеріалу і підготовки в подальшому до кваліфікаційного тесту випускника.

У процесі викладання курсу «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» використовуються такі **види контролю** знань, вміння та навичок студентів:

- **діагностичний (попередній, нульовий).** Попередній контроль (перевірка та оцінка залишкових знань) застосовується як передумова для успішного планування і керівництва навчальним процесом. Він проводиться на початку вивчення навчальної дисципліни з метою визначення загального рівня підготовки студентів до оволодіння її матеріалу.

– **поточний контроль.** Поточний контроль знань, вміння та навичок студентів слугує засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) навчального матеріалу з дисципліни; здійснюється у повсякденній навчальній роботі й виражається у систематичних спостереженнях викладача за навчальною діяльністю студентів та її оцінки на семінарських заняттях.

– **рубіжний контроль.** Рубіжний (тематичний, модульний) контроль спрямований на перевірку засвоєння отриманих знань через триваліший період і охоплює значний за обсягом розділи курсу, проводиться у формі тестування і письмової контрольної роботи;

– **підсумковий контроль** – перевірка рівня засвоєння знань, умінь студентів при вивченні дисципліни (залік). Основна мета підсумкового контролю – визначення рівня змісту узагальнених знань студентів за весь період навчання з дисципліни, вміння застосовувати їх у практичній діяльності.

Оцінювання знань, умінь та навичок – рейтингове, за багатобальною (100 бальною) шкалою. Порядок розподілу балів за видами контролю наведений нижче.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
85 – 89	добре	
75 – 84		
70 – 74		
60 – 69	задовільно	
35 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ НА ЗАЛІКУ:

Три питання потребують змістовної відповіді, кожна з них розкриває сутність того чи іншого поняття або теоретичного положення (оцінюється від 0 до 10 балів за кожне питання). Максимальна кількість складає **30 балів**.

10 балів отримують студенти, які повністю розкрили сутність поняття, дали його чітке визначення або проаналізували і зробили висновок з конкретного теоретичного положення.

9-7 балів отримують студенти, які правильно, але не повністю дали визначення поняття або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

6-4 балів отримують студенти, які правильно, але лише частково визначили те чи інше поняття або частково проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

3-1 балів отримують студенти, які частково і поверхово визначили те чи інше поняття або сформулювали висновок з теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.

0 балів отримують студенти, які недопущені або не з'явилися на заліку.

Під час дистанційного навчання студенту пропонується виконання тестових завдань за весь курс навчання в системі дистанційного навчання університету.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть додатково враховуватись такі види активностей здобувача (неформальна освіта) за умов підтвердження результатів (сертифікат з зазначення обсягу кредитів, сертифікат участі, грамота учасника конференції, сертифікат за призове місце у конкурсі тощо):

– проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Coursera, Prometheus, ВУМонлайн тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);

– участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем прав і свобод людини і громадянина (з підготовкою есе, прес-релізу, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом; збірником тез тощо);

– участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з права (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

9. Інформаційне забезпечення курсу

1. Силабус навчальної дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. Л.В. Баєва. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 7 с.

2. Програма навчальної дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. Л.В. Баєва. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 9 с.
3. Робоча програма навчальної дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. Л.В. Баєва. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 14 с.
4. Конспект лекцій з дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. Л.В. Баєва. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 94 с.
5. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. Л.В. Баєва. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 18 с.
6. Методичні вказівки до виконання самостійної роботи з дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. Л.В. Баєва. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 16 с.
7. Методичні вказівки до семінарських (практичних) занять з дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» для здобувачів вищої освіти спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність» / Укл. Л.В. Баєва. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2022. – 25 с.
8. Молдован А. В. Юридична деонтологія : навч. посіб. / А. В. Молдован, К. Р. Добкіна. – Київ : Правова єдність ; Алерта, 2015. – 226 с.
9. Мультимедійний підручник з навчальної дисципліни «Юридична деонтологія» [Електронний ресурс] / С. Д. Гусарев, О. В. Мінченко, Н. П. Свирідюк та ін. ; МВС України, Нац. акад. внутр. справ. – Київ, 2016. – Режим доступу: https://arm.naiu.kiev.ua/books/JD_book/autors/autor_kol.html.
10. Пендюра М. М. Юридична деонтологія : навч. посіб. / М. М. Пендюра, О. В. Дручек. – Київ : НАВС, 2014. – 169 с.
11. Поліцейська деонтологія : навч. посіб. / за заг. ред. В. Я. Марковського. – Львів : ЛьвДУВС, 2020. – 316 с.
12. Ухач В. З. Юридична деонтологія і професійна етика : навч. посіб. / В. З. Ухач. – Тернопіль : Вектор, 2015. – 335 с.
13. Юридична деонтологія (альбом схем) : навч. посіб. / уклад. О. М. Пасько, В. О. Криволапчук, О. М. Цільмак. – Одеса : ОДУВС, 2009. – 84 с.
14. Юридична деонтологія : підручник / С. П. Погребняк, О. О. Уварова, Г. О. Христова та ін. ; за ред. О. В. Петришина. – Харків : Право, 2014. – 248 с.
15. Юридична деонтологія. Від навчання до практики : навч. посіб. / Л.В. Радовецька, С. П. Лясковська, О. О. Тихомиров та ін. – Київ : Кондор, 2019. – 296 с.

10. Політика курсу

Політика щодо підготовки до навчальних занять. Передбачається, що студенти професійно зорієнтовані, позитивно ставляться до навчально-пізнавальної діяльності, виявляючи високий рівень розвитку відповідальності. При вивченні дисципліни «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» необхідно спиратися на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Заохочується використання інших джерел з альтернативними поглядами на заплановані до розгляду питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення явищ правового характеру. Завдання викладача мають подаватися до розгляду вчасно. Порушення термінів, відведених на виконання завдання, відображається на оцінці: 40 % від визначеної для завдання кількості балів. При підготовці до занять мають використовуватися матеріали лекцій викладача.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання студентами академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю; посилення в письмових роботах на джерела інформації у разі використання чужих ідей, розробок або тверджень; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності і джерела інформації. Відсутність посилань на використані джерела,

фабрикування джерел або списування є неприпустимим. Виявлення ознак академічної недоброчесності в будь-якій письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем. Докладно види порушень академічної доброчесності та види академічної відповідальності зазначені в Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Запорізька політехніка» від 29.06.2021 р.

https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N253_vid_29.06.21.pdf

Політика щодо відвідування навчальних занять. Відвідування занять є важливою складовою здобуття освіти. Передбачається, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Пропущені лекції або практичні заняття зараховуються шляхом конспектування рекомендованих джерел, розв'язування задач, підготовки реферату тощо із наступним їх захистом. Обов'язковою є присутність на модульному та підсумковому контролі.

Політика щодо оцінювання. Високо оцінюється прагнення студентів: регулярно відвідувати заняття; планомірно та систематично працювати над засвоєнням навчального матеріалу; активно працювати на практичних заняттях (брати участь в обговоренні дискусійних питань). Викладач бере до уваги такі показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень студентів: відповіді на питання плану практичного заняття під час аудиторної роботи; доповіді з проблемних питань практичного заняття; участь в активних формах навчання на практичних заняттях; розробка тематичних презентацій і кейсів; участь у роботі наукового гуртка: публікація тез доповідей та участь у конференціях, написання наукових статей, есе, рефератів; відпрацювання тем пропущених практичних занять; здобутки у сфері міжнародних відносин, міжнародної інформації, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо). Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове тестування рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль) (до 60 балів) і рейтингової оцінки з екзамену (до 40 балів).